

శ్రీకాళాప.

భిష్మ చరిత్రము.

ఇది

బ్రహ్మాశ్రీమద్జ్ఞానాదిభట్ట - నారాయణదాన

విచిత్రమై,

యతని సుహృతులును విజయనగర నివాసులునగు

మ-రా-రాశ్రీ, బొడ్డు వేంకటేశ ముగౌ

ప్రోత్సాహమున ముద్రింపబడియైను.

చెన్నపురి:

894.8271

N.21

ప్రాచాల న్యూద్రింపఁబడియై.

1910.

1111
All Rights Reserved

[దీనివెల 6 అణాలు.

Blank Page

T

భిష్మచరిత్రమందలి వస్తుసంగ్రహము.

25 శితములు	4 మత్తేభములు
13 కందములు	1 పంచచామరము
21 సీసములు	1 మాలిని
6 తరువ్వజలు	15 మంజరులు
4 చంపకములు	46 కృతులు
3 ఉత్సులములు	

Blank Page

శ్రీకంఠ.

భీష్మచ రిత్రము.

—•—

గి. ధరణి బాలింప నిష్ట డవతార మెత్తి
నీలశైలంబునం దున్నసీరజాత్
పతితపావన నిన్న నేఁ బ్రహ్మతింటు
శ్రీజగన్మాధ సంక్రితహృద్విబోధ.

ఖమాట - అట.

పల్లవి. నీలశైలవిహారాజగన్మాధ-నిత్యసత్యధారజగన్మాధ॥

అ. వ. కాలాంబుదాకార-కౌన్సుభమణిహారా
కారుణ్యపరిపూరజగన్మాధ॥

ర. దేవపతితపావనశ్రీతావన-కేవలానందమయావిషుధగేయ
శ్రీవిలసితపత్నోరాజీవాత్త॥

కం. నీకన్ననర్మలెవర
న్నాకంజదశాక్షసంతతాశ్రితపత్నో
నాకవితంజేపట్టుటు
శోకరుణారసనివేశయోజగదీశా.

కర్ణాటగాథ - రూపకము.

పల్లవి. గణపతినినువినుతిసేతు-గజముఖ దేవ-కరుణానురావననుఁగావ॥ X

ర. హేరంభానినుమ్రేముక్కెద-రెల్లరుముందునీ
వేదిక్కందుదయుఁగొందు॥ X

అ. బాలచంద్రచూడము-మ్మేలినవాఁడనీప్ర
భావముబాడనేనేడ॥ X

యమన్ - చత్రస్.

వ. సరస్వతీనివదాశ్రితుఁడనను-సదాకాపాడవే॥ న

అ. కరంబులమోద్దుబిరానసీకడ-కంటన్న నుఁజూడవే॥ న

८. సరోరుహసనునిరాణికోమల-పరభృతమృదువాణి
స్ఫురన్న వాంభోధరవేషేసం-పుల్లాంబుజపాణి॥

९. ఎన్నండైననిస్సం దేహమ్మగ-నీవేనాదిక్క-
వనోమాటలేలనిన్న నమ్మితి-నిదిగోనామ్రేముక్క॥

సీ. కూటసాత్సులుగుసగుసలాడిప్రోత్సాహ
పెట్టినంబ్రాంకనిదిట్లలార
వన్నెలాదులనిదువాల్లంటిచూపుటం
పరకుల్యాంగనిపుణ్యపురుషులార
నవనాగరికులసంఘంబుననుండియుఁ
బిత్పుపంథసెడయనిచతురులార
కలియుగంబిట్టులఁజెల రేగీ
నన్నాధువృత్తినివిడువనివిబుధులార
పిన్న పెద్దలారప్రియసభాసదులార
ధీరులారధర్త్విరులార
సచ్చరిత్రమివుడుసావధానమ్మగ
వినుడుసుజనులారవీనులార.

ఖరహరప్రియ - రూపకము.

పల్లవి. పరోపకారమేకర్త-వ్యముకదయాలోకములో॥

అ. ప. నరులీసంసారాంబుధి-తరించుటకుసాధనపూ॥

८. ఎందుకధికమునడుటధన-మీకతినకదండుగకా
బొందె శ్రీనఘలమునకల-భూతంబులఁగాచుటకడ॥

९. సకలజీవులకునమిగుల-సాఖ్యముగామనవర్తన
మకలంకముగానొనర్చి-యూచరింపవలయుమంచి॥

సీ. పసుల జన్న మున జంపఁగ నేల నాకలి
గొన్న భూతమ్ముల కన్న మిదు దు
నోరు నొవ్యఁగ వేదపారాయణము లేల
నందత్తిమోల సత్యము వలుకుఁడు
తీర్థయాత్రల డస్సి తిరుగులాడఁగ నేల

నార్తుల కెల్ల సహాయపడుఁదు
సన్యాసిభిక్ష నెంచుగ నేల మనతోటి
పాటివారలకునై పాటుపడుఁదు

గీ. ఎందుకిక వేయమాటలీయిలనుసర్వ
జనులు కుపకారముగ నడువనిమనుజుఁదు
జపతపంచులు నిష్ఠలు సలుపు టెల్ల
ఖాడిదం బోయపన్ని టిపోల్చి గాదె.

బంగాళ - రూపకము.

పల్లవి. ఇహామే తెలియనిమనకున్-బర మెంతటినవ్వు॥

అ. ప. దహానుఁదుచ్చల్నయనుగాఁచుగదానవ్వు॥

గ. తనసంగతియెఱుగుఁడుసి-ధ్వాంతియుగ్రహము
గణతించుండెల్విమాఱు-గానహారహము॥

సీ. బ్రతికియున్నంతుస్వగ్రహనరకముల
సంగతిఁడెలియననాధ్వయముగద
తరలినవాకలుపరలోకవార్తలు
జెసిరామనతోడసెప్పుడైన
మర్ములనోళ్లలోమలయు వేదములకు
గనుగననొకమున్న మొనయుగలదె
దీపవరాటినయ్యల్ల తెల్విశూన్యంబగు
దేహంతములయంకు దెల్లముగను

గీ. మనకుగగనారవించవర్ణనముతేల
యిహామునంమనస్వమతాభిపృథివిమాఱ
సెల్లరనోయ్యమెత్తికి హోతుమైన
ధర్మవర్తనమెపుడైనదప్పుజనను.

కాంభోజి - త్రైప్ర.

పల్లవి. లేనిపోనియూహాలేల-మేనెత్తినఫలమిచ్చటు॥

అ. ప. ఖానిమైత్తిననోయ్యము-బూందుటగదమనలోన॥

గీ. నిరతమనోయ్యమైత్రితోఽబరఁగుచుంట
చెలఁగిమనతొంటిమర్యాదనిలుపుకొంట
జాతినీతులుతప్పకజరుగుచుంట
చాలునాకాశపంచాంగమేలమనకు.

జంజాటి - చతుర్స్ర.

ప్లాని. జనులైల్నసుఖమునకై యత్నించుట-సహజముధరలోన॥

అ. ప. మనహృదయముభాగుపడినచో-మనకుఁగ్గెల్లుహోయ॥

ఱ. పయివారిపట్టులఁదామదెట్టుల-వర్తింతురొయటుల
పయివారుకూడందమయ్యెద్దుడ-ప్పకయుందురుకాదా॥

గీ. నూవురింజబ్రాహ్మణునిసామేతగమింట
మిదైలల్లుకొనుచునొడ్డునున్న
దానితన్ను కొనుటతగు నెయాముష్ట్రీక
స్వప్న మేలయిహాముజాడఁగనక.

గీ. పౌరుషజానకీర్తులఁబరఁగిస్యార్థ
పరుఁడుగాకెన్నుఁడైనఁబాపమునలుపక
ధర్మవర్తనమునకునిదర్శనంబు
శాంతనవుఁడయ్యెనాతనిచరితవినుఁడు.

మంజరి - త్వాధరవి.

ఱ. శంతనుఁడనుభూమిపతితొల్లిట-సామజపురంబునేలు
సంతయుధర్మవరుఁడుక్షియవరు-డెట్టినుత్తికెనఁజాలు॥

అ. ఆస్మపతికిగంగయనెదునొకది-వ్యాంగనకుంగదపట్టి
ధనిధిగాంగేయుఁడుధర్మార్థ-ధనిరవరుఁడుజగజెట్టి॥

ఱ. తనయనియువరాజుగాఁజేసిశంతనుఁడుకడుమోదమునను
దనరుచొకనాఁడువేటవేడ్చుతో-దగిలిశ్శూరవనమునను॥

ఱ. దిరుగుచుడప్పింగొనియమునానది-తియ్యనినీటింగ్రోలి
కరమరుదుగనిసుకతినైన్నమాదం-గనియెనొక్కజవరాలి॥

సీ. ఓడఁగొయ్యకుఁగట్టియొడ్డునఁదీయని
పాటుబాఁడుమనున్నపంకజాష్టీ
పయ్యెదజ్ఞాఱుగఁబలుమఱురాయంచ

ఓ ల్లో , ము.

వెంబడిఐరుగిడుకంబుకంతి
ఇసుకతిన్నియమాదనేమియోనాటల
నాడుచున్నట్టిబింబాధరోషై
సంజయెండకు మేనిచాయమిక్కు లిత్టు
మిాఱగనొప్పారంభోరుయుగళ

గి. ఏరుదాటింతురమ్మప్రాదేగుండ
సుంక మేమియునడుగనంచుజెరునవ్వు
మొల్లు లెత్తుగఁదనుచిల్లుముద్దుగుమ్ము
పూర్ణా చంద్రాస్యజగదేక్ మోహనాంగి.

క. ఆసెలతెదానిఁగాంచినఁ
తోనేనుహీశుండుమన్నథునిదుడుకులకున్
లోనైనుధియందునఁ
దానెంతయునబ్రమందితలపోసనిటుల్.

సాఫేరి - ఆది.

పల్లవి. గంగయోమునుపటివలెనాకున్ - గన్నడెనద్దిరాయామృగేత్తు॥

అ. ప. చెంగటంజెన్నా రుచున్న ది-చివురింపుచు లేజవ్వనపుసాగను॥

మి. రంగురక్కులనుగుల్లుచుహూ-రంగుగలుగునిద్దానిమణి
రంగువాతెరగాంచిబిగిద్దా-రంగుమదిగ్గాశదబయ్యదచెరంగు॥ १

గ. రాలునిదిపాడినంత సెవ-రాలువావ్యాకోరినజవ
రాఱుపలుకులనుపుదనుగు-ష్టాలుబ్రథమంబెటుముద్దరాలు

అ. దోరాదీనివాలుచ్చపుత-ల్యారాముంగురులుతుమ్మెదల
బారాసెన్నుదురుసెలకుసం-గోరక్కాగలించెదదమిదీఱ॥

గి. పశులనుదరంగముల్ నాభివలనసుశ్చ
పిఱుదులనుసైకతంబులుతురుముచేత
నాచునవ్వునురగలున్ గనులమాలు

వన్నెనీర్గంగతనస్యభావమిటుతెల్లు.

క. గంగయగుఁగానిచోనీ
యంగనయటువంటిదివ్యయాక సైయగున్

మంగోంగుబసిండినానీ

సంగడియనిరాజుపల్లెచానకుననియేన్.

శహనా - చతుర్స్ర.

పల్లవి. ఎనరిదానవేతరుణీ-వెందుకుంటిపీకరణీ॥

అ. ప. చిప్పరుచేతులకుగరుకువెదురుగడ

చెల్లునెయోడంగడుపజమునకడ॥

ఱ. ఇమ్మురాచసుంకమ్మునీ-కెమ్మోవిమానికమ్ము
కొమ్మానీకటాక్షమ్మునదాటం-గోరెదమ్ముమ్మురంపుమోహంబ

అ. నివెపట్టంపురాణీన-న్నేలుమామంజువాణి
నివాడనునిన్నేజేకొనెద్దత్త

నెమ్ముగొనుమిదియెమంచిముహూర్త॥

శీ. చోద్యమానీవంటిసుందరియొంటిగ
సీవలియొడ్డుననిట్లులుంట

గంగకుమాఱుగఁగనుపట్టుజమునవో

వనదేవతవొక్కాకమనుజసతుల

కీసోయగంబేదియెందుకుసుంకమ

క్షుఱలేదునీధర్మకార్యమునకు

ఘునముగమెర్గుబెట్టినవినీతియ్యని

పిల్పుకస్నేవునీవువెల్లడిగను

గీ. గావుననెనిన్నుగూడఁగఁగాంకుపుట్టె

నెట్టులేతెవొనన్నునీచెట్టుబట్టి

అనుచుదత్తుఱపడుదొరకనియెనిట్లు

పంచబాణునిఘోటియుపల్లెబోటి.

మోహన - చతుర్స్ర.

పల్లవి. పల్లెకన్నియన్ సామినా-పైనీకీమననేమి।

అ. ప. తల్లిదండ్రులచాటుదాన-తత్తుఱపడనేలాయిదివీలా॥

ఱ. వినుచునుంటినీగొప్పనిన్-గనుకవలసేగంగప్ప

మనసిచ్చితినిదెరాచసుంకము-మాపెద్దలనొడపర్చుకొనుము-

ఎ. ఎందుకిటువచ్చినావునా-యెదనుజూఅగ్గాన్నావు.

అందకాఁడనానోముపండెన

న్నావినుంచుముంముకలుసుకొందము॥

తరువోజ. అనుచుఁదీయఁబల్యు చాననబోడి

యుర్వ్యశుమరపించియోడ్పైకెక్కి
చనుచుండనెదియుఁదోచకరాజవశాలి

యొడ్డుననిలఁబడియోముద్దుగుమ్ము
ననునిటులెడబాయనాయమేనీకు

నబ్బాష్టియనిదృష్టికందినమేర
కనుగొంచుభావిసోఖ్యమ్ముదులంచుచును
డన్నపురంబునకేగెద్దల్లడిల్లుచును.

క. ఆకలియునిదురసెఱుఁగక

చీకాకుననున్న తండ్రిచెంగటపుత్రుం
డేకతమునగాంగేయుఁదు
వాకొనియెన్ని యతధర్తు పథముననిటులన్.

ధన్యాసి - రూపకము-

పల్లవి. ఎందుకింతనింతతండ్రి-యెద్దియనాధ్యమునీ॥

క

అ. ప. ఎందైనప్రభుడవీ-వేమికొదువగట్టెనిపు॥

డ

గ. మత్తువెరిశుండాల-మదమడంచు కేనరివి

మే

చిత్తముకండఁగనేలా-సెలవిమ్మాక ర్తవ్య॥

అ. దివిజులైననీవంక- తేరిచూడలేరుక దా

య

రవిసమాన శేజయటుని-రక్కింగొనఁగతమేము॥

క. అనిపల్కుడునాత్కుజునిం

గనుగొనినిట్టుండ్రుపుచ్చిక్కుపుతిపాలం
బునఁగేలుగదియరాయచు

ననియెనొకంతటఁబ్రసన్ను దైయబ్భంగిన్.

సీ. అన్నయేమందునీకనుజులులేరునీ

వొకడవెనాకిపుడున్నకొదుక

వనవరతారిమర్దనకేలినిరతుడ
 వనహయశారుండవయ్యవినుమ
 అనవత్యనేకపుత్రునిసమానంబండ్రు
 గనుకసీకుందోడుగాసుతులను
 బదయఁగోరెదనొక్కపల్లెకన్నియమొన్న
 జమునచెంగటమానసంబుఁగొనియె.

గి. ననుచుఁబల్కెదుతండ్రిలోనాత్మజాండు
 వలికెనోదేవయిదియెంతపనిపనుపుము
 నన్నునాధన్యయాకస్యనిస్నుఁగూర్తు
 త్వరగనామాటనమ్మబద్రంబుకాదు.

చ. జనకునియాజ్ఞగైకొనిప్రశస్తగుణాన్వైతుఁడైనగంగనం
 దనుఁడపుడైపురోహితునిదగ్గరుఁజేచ్చిరథంబునెక్కిద
 బుఁనజునెనంతపల్లెననబోడిసుమాసునిదాడికోడినె
 మ్మనముననిటుత్తల్లడిలెమాటికిఁగన్నులనీనునించుచున్.

నాథనామక్రియ - మిత్ర.

పల్లవి. అందరానిమానిపండుదాని-నరసినమాత్రానగదుపెట్టునిండు॥

అ. ప. అందగాఁడురాచగండువాఁ-డగునెనోములపంటనాకుమగండు॥

ఱ. నమ్మబోరుకన్నువారురాజు-నన్నుఁగోరెనంచుఁజెప్పినటీరు
 నెమ్మనమునకాసమారువాని-నేస్తముతోడనాపేచుపెంపారు॥

అ. మఱచెనేమునామాటవాని-మరపించినేనేలపడితినక్కెట
 మరలివచ్చునెనాటిపూటు-కోటమాటుననునాఁడదినప్పులాట

సీ. ఆసంజవ్వాటయేకాంతముగానేల
 నోడయావలగట్టియున్న దాను
 గానిమ్మరాజేలకనుఁబడినన్నట్టు
 మమలుకొల్పునుపోనిమంచిమాట
 ఆనవాలైననేనందుటకుస్వీలుఁ
 జిక్కించుకొననైతిజ్ఞల్చీజూపి

చల్లెబోపడవైపైజెలిమికానినిదచ్చి

వేడుకదీరమాటాడ్నెతి

గ. నింతతడవయ్యనాదౌరచెంతనుండి

రాయబారమదేముకోరాకయుండి

నేమినేయుదునీవంతనిప్పుడెవరి

తోడైజెప్పుదునిస్సిరోయాడుబ్రతుకు.

మంజరి - ధన్యాసి.

గ. త్వరగనంతటన్గంగాతనయుడు-పల్లె రేనికడకేగి

ధరణిపునకతనికూతునిమ్మునేము-దంబుతోడైజెలరేగి॥

అప్పుడోడదౌరయనేభీష్మనుతో-నధిపుడునామనమలకు

దప్పుడనదురాజ్యంబునోసంగ-స్వగదులాతివారలకున్॥

3. నీపుయువరాజువైతివిగదయిక-నీసుతులకురాజ్యంబు

రావలయుగానజతపడదీకా-ర్యంబిదియునిశ్చయంబు॥

4. అనిపల్కెడునాదాశవిభునితో-ననియెన్ శాంతనవుండు

అనుమానమేలప్రతిజ్ఞ చేసెద-నందఱునిచటవినుండు॥

కన్నడా - త్రిపుట.

పల్లవి. నేనొల్లనికరాజ్యభోగము-నీమనుమలేయేలనీ॥

అ. ప. భూనాధుండునీకొమారైయు-మోదవార్చి ధిందేలనీ॥

గ. బ్రతుకువరకున్ బ్రహ్మచర్య-ప్రతమునేగావించెదన్

పిాతముగానాకన్నతండ్రికి-బుణముతీర్థితరించెదణ॥

చ. తనయుడుకర్మినాడనిముదంబునఁబొంగెడుత్తల్లిదండ్రులన్

మనమునఁగుందనీకకడుమన్న పతోడుతవారియాష్టచో

ప్పునజెరియంచుచుంటవిధిపుత్రునకుంబిత్రుకార్యసిద్ధికై

కనుక బ్రతీజ్ఞనీవిధముగానానరించితిధీవరోత్తమా.

శీ. రాలనీచుక్కలుకూలనీకులగిను

లీలఁగ్రుంకనీవార్ధలింకిపోని

ఆకస్మికముగసూర్యచంద్రముల్గతుల్

దప్పనీజగమెల్లత్తల్డిలని

పిదుగులుగురియనీ పెట్లిబ్రహ్మందముల్

వేలాలపోలికంబేలిపడని

ప్రశ్నయము పెట్లీన్ శైరవుండుత్రిశాల

ధారుఁడైఫాలనేత్రము తెరువని

గీ. యేదియెంబైనఁగానియెక్కింతయైన

నాప్రతినతప్పిపోవమనమ్మవలయు

అఖలపావనినాతల్లియయ్యనేని

ధర్మవేష్ణుడునాతండ్రితప్పఁడేని.

మంజుగతి - కల్యాణి.

గ. అపుడుజననివహమతనిప్రతిజ్ఞకు-నంతరంగమునఁబొంగే
నుపాఖ్యలతనికిదేవప్రతుఁడనియున్ భీష్మఁడనియొసంగే॥

.అ. పల్లెతేడుతనకొమూర్తేశుంబలు-భంగులశృంగారించి
పల్లకినెక్కించిభీష్మఁవెంట-న్యంపెన్ సంతోషించి॥

3. శంతనుడుండనకోరికతీరగ-సత్యవతింబెండ్లాడి
సంతసమునభీష్మతోననిమేళీ-ర్మముననతనిముద్దాడి॥

కాంభోజి-రూపకము.

పల్లవి. కొడుకయింతటిపితృభూక్తిని-గొన్న వాఁడవానా॥

కొ

అ. ప. పడుచువాఁడవునాకొఱకిఱు-బ్రహ్మచారివైతివానా॥

కొ

గ. ప్రతినఁజేసినావుగనుక-రాజ్యభోగమొల్లననుచు
బ్రతుకుమువరమిచ్చితీగా-వలసినయన్నాట్లుముద్దు॥

కొ

గీ. చెలఁగితలిదండులయభీష్మములనుదీర్చు

పుత్రులకునిశ్చయంబుగఁబొందరాని

పదవులుండునెధరణిలోపలసమన్

జనులకుంబితృభూక్తిరసాయనంబు.

చ. వరమునిభావనాపతితపావనసంతతసంప్రితావనా

దురితవిదూషణావిబుధతోషణనిర్మలవేదభావణ-

స్థిరచరరక్తకాయసురశిక్షకసన్న వనీతభక్తకా

నిరుపమధీరధీసుగుణనీరధిరాజితపార్థసారథి.

క. సీలగిరీంద్రవిహారా

శ్రీలలనాచిత్తవోరశితమందారా
కాలపయోదాకారా
లాలితభుద్ధావతారలాలసదూరా.

మంజుగతి - ధన్యసి.

గ. అవధారుశంతనుండఖలాభీ-షైహికసుఖములమించి

దివి కేగెనిరువురంగొదుకులన-త్వయతిషాందునంగాంచి॥

అ. అంతభీష్మందుజనకునకుందా-నపరకర్త్రమొనరించి

సంతసించెదనపెద్దతమ్మునకు-సకలరాజ్యమర్పించి॥

ఖ. సత్యవతియుక్కపెద్దకొద్దుకొక్కు-సంగరమునమృతిచెందెన్
అత్యంతబలుఁడతనియనుజుఁడుప-ట్రాభిషైకముంబొందెన్॥

చ. విన్నతమ్మునికిఁబెండ్లి సేయుటక్కు-భీష్మఁడుకాశీనగరిన్

బన్నగఁజసెనచటిరాజుకొఁతుల-స్వయంపరముజరుగుతఱీన్.

ధ. అట్టులేగి భీష్మఁ డసమానవీన్యండు

కాశికాపురీశు కన్యకలను

రథముమిఁద మువ్వురం బెట్టికొని యటఁ

గఱగు భూషివిభుల కనియె నిట్లు.

శంకరాభరణము - రూపకము.

పల్లవి. వీరులున్న నెవ్వురైన-వీరలవిడిపించుకొండు॥

అ. వ. పోరిలోనమిఁకుఁగల్లు-భుజాబలకుచూపరండు॥

ఖ. తమ్మునకుంబెండ్లి సేయు-దలఁచీపిరిఁగైకొంటు

ఇమ్ముషిఁలోరాత్మసోద్వ్య-హామ్ముక్కుత్రియధర్మమంటు॥

మ. అనుచుంబలైడుగంగసూనుపయి నానాస్తాశీ సాశ్వదిము

ఖ్యన్మపాలుర్గురియింప వానినడుమన్మండించి భీష్మం డనే

కనరాధీశుల సెంతయున్ విరథుల న్నావించి యడ్డేమిలే

కనిరాయానముగా స్వకీయపురి వేడ్కు న్జొచ్చె బ్రథ్యాతుఁడై.

గ. మువ్వురందంబ యొకకస్తు యివ్విధమును

బలికె నోయయ్య సాశ్వత్యనిఁ బతిగఁగోరి

యున్న వానను నాతండ్రి యొప్పుకొనియె

తిరిగి నట బంపు మన భీష్ము డరసి యరసి

గీ. విరసు లోకస్నేలం బల్మీ పెట్టి పెండి

సల్వరా దసురకృత్యము జగతీయందు

నందటిమతంబు నద్దియే యముచు నంబ

నాపగానందనుడు ముల్లియంపే ద్వరగ.

మంజరి - కాథీ.

ఱ. అంబనాశ్వరతియెద్ద కేగివృ-త్రాంత మెల్ల విన్నించెన్

ఎమ్మెయిసమ్మ తింపకతఁడుదాని-నిల్లు వెడలగొట్టించెన్॥

అ. ఆచెలియకడుతిరస్కరింపఁబడి-యమిత్శోకమువహించెన్

దోఁచకెద్దియుందొట్టిలవడుచుం-దుదికిట్లులందలంచెన్॥

కాథీ - మిళ్ళ.

పల్లవి. ఉపాయంబేదోయామిఁద-విధీన్కైనందయలేద॥

అ. ప. అపారంబాయెనావంత-యయ్యమ్మాయేమిఁవింత॥

ఱ. కట్టానల్లురిలోనగుబాటు-కడుసైనుచెట్లుల్ మరుపోటు॥

గీ. తప్పు సింగారఁమొనరించి తల్లిదండ్రు

లంప నేల స్వయంవర మాడఁగ నను

సాట్టుఁ డంగీకరింపఁడాజాడ తెలిసి

యోటమిం బొందువానికిఁ బాటి యున్న.

గీ. గంగనందనుఁ డింతకుఁ గురణంబు

వాని సాధింతు నేఁ దప మూని యైన

కాపురము లేక యుండుటకన్న నాఁడు

వారికి స్వేతగొప్ప యాపదలు గలవె.

మంజరి - ధన్యసి.

ఱ. అనితలపోయుచు ఫ్లోరతపోవన-మునకంబయొంటినేగె

మునిలోకముదానిచరితవినియ-బ్యురమునఁజుట్టున్నఁగె॥

అ. ఒకతపసియుచటనాపెముత్రాత్త-యోడకుమనియచ్చానన్

సకరుణుడయతన నెచ్చెలికొఁడగు-జామదగ్గికిబిరానన్॥

3. గనుపర్చినబరశురాముడో పే-స్తాతుననియభయమిచ్చేన్
ననబోడిన్యోంటఁబెట్టుకొనికరి-నగరికిన్యోగవచ్చేన్॥

గీ. గురునిరాకఁదెలిసిబిరబిరభీష్మండు

పెద్దనిధినిఁగస్తు పేదవోలె
మిన్ను ముట్టియతనిసన్ని ధికింజని
వినయమునుముమ్మెక్కుయనియెనిట్లు.

మలయమారుతము - చతుర్శ.

పల్లవి. కోరనికోరైనీదర్శనమయ్యెను

గురువరేణ్యయే మోసాభాగ్యము॥

అ. ప. వీరాగ్రణినాపాలిదైవతము-భృగుకులాభిచంద్రమానీంద్ర॥ 5

ఱ. కామితంబేమినీకుసంపూర్ణ - కాముడవుగదాదేవా

స్వామిధర్మమాగ్నమునియోగించు-సలిపెదనాపనిప్రాణమిడియై
తరువోజ. అనిపల్లుభీష్మనకనేజామదగిన్న

యోయయ్యయాయంబనోగిఁదెచ్చినావు
గనుకసాశ్వాదుదీనిఁగైకొనననియే

జెలువననాథగఁజేయఁగాదు

వినుమయద్దానినీపిన్న తమ్మునకుఁ

బెండ్లి సేయుమునాకుఁబ్రియుముగసీను

వినకున్న చోబంధువితతితోనిన్నుఁ

గూల్చెదననగంగొడుకెటుపలిక.

సారంగ ఆది.

పల్లవి. ఏమిధర్మమో-సామాయుట్లం క్షేనీ॥

అ. ప. కోమలింబరునిఁగోరియున్న దానిఁ

గూడునేనాతమ్మునికింబెడ్లి సేయ॥

ఱ. చంపెదనంచునఁజంకింపనేలా-జంకునెయుత్తమ
క్షత్రియండగునేని॥

మ. తలిదందుల్లురులాప్తులయ్యఁగుమత్తంబైనచిత్తంబుతో
నలువురోయినప్రోవవోకనెపమున్నల్చించియాతీరునం

బలుదురైవముపాటునన్మధముదష్టంజేష్టనేజేయుటె
ట్లులునిక్కుంబుగధర్మవీరులకులేడోరక్తకుండయ్యడన్.

కేదారగాళ - ఖండ.

పల్లవి. నీకరపుమేటివిలు-నేన్నచవిజూచెదో॥

అ. ప. నీకరుణసంగెదనునేబాహుజుండగనుక
త్త్రియుండనుగనుక॥

ఒ. మున్న రాజులనీపు-బాలియింపగాంగేయు
డున్న చోణ్ణేశ్వరునే-యుల్లపుంబండుపుగా॥

అ. నేనొంటివత్తుమన-మెక్కుదమురథములను
ప్రాణంబులాసింప-నన్యయ్యమునచో॥

సీ. ఆనాఁడునీకునన్న ప్పగించెనుదల్లి
పరమపావనిగంగవడసినాఁడు
నీక్కపన్నిలువిద్యనిర్భయంబుగధర్మ
యుద్ధమునన్న ల్చియుండువాడ
జేలియంబజగడాలచీలియద్దానికా
రణముగగురుశిష్యరణముగల్లే
నమ్మతుఁడవాధ్యఁడవాచార్యఁడవునీకు
శరపుష్మములపూజనలుపవలసే

గీ. ననుచురథములఁడెస్పించియందునొకట
భార్గవుండగ్గిరాముఁడుప్రబలియుండ
భూసురాళీర్యచనములఁబాందితక్కు
రథముపైభీష్ముఁడెక్కునురఱునుతింప.

సీ. కెంజడల్ ముడ్డివైచిమంజులముగమొళి
పైనిరుద్రాక్షలవరునఁజుట్టి
పీరకాచనుగట్టిబెబ్బల్లోలుపై
దాల్చిమూఁపునజన్నిదంబులమర
మొలఁబెట్టిఖచ్చాంగమునువిల్లుచేబెట్టి
చండభాస్కరుని తేజమునమించి

సింహాగ్రజ్జలుచెవుల్ చెవుడుపర్చుగ్గెబ్రు
యూగ్గు కణంబులనష్టులుమియ

గీ. భృగుకులాగ్రణిరాముండువీరమాసి

శాంతనవుబిల్చిగద్దించిసంభ్రమించి
టంకృతుల్లానర్చుగిరులువడంకునటులఁ
బల్కెనిటుమేఘుగంభీరభాషణముల.

అరాణా - చతుర్స్ర.

పల్లవి. కాచుక్కొనుమునీయసుపుల శైఖరసం-గ్రమునన్నపడింభ॥

అ. ప. ఆచరింపువైతిమాముక్కాజ్ఞ - అనుభవింతువిపుడుసిద్ధపడుము॥

గ. జననినైనగురునాజ్ఞ పట్టినేఁజుపినవాఁడుసుమూ

కమకనామాటవిననినిన్ని పుడు-ఖండించెదదివ్యాస్త్రశ్శస్త్రము

మంజరి - భైరవి.

గ. అనిశ్చరవర్ష ముగురియంపఁగుగు-ననుమానముభీష్టుండు
గొనుచుఁడున్న గాచుక్కొనక తీతుని-కోర్కెఁబోరాదుచుండు॥

అ. అస్త్రములకుగ్గుబ్రత్యస్త్రములేయుచు-నవలీల మెఘుగాంచు
స్వస్తీసమితివిమాన మెక్కుపు-షువర్ష ముంగురియించు॥

ఖ. పొరఁబోరిబోణములాకసంఖునం-బోడియైరాలఁగుజోచేన్
మరిమరిసురతతిమహావీరులన-మానబలంబున్నిచ్చేన్॥

గీ. ప్రతిదినంబిట్టుపోరుప్రభాతమువెయద

లరుణుడుంగ్రుంకునందాకజరుగుచుండు
గంగుసుతుఁడొక్కునాఁడుభాగ్గవునిమూర్చు
పుచ్చియూతనిగనితలపోసనిట్టు.

యందుకులకాంభోజి - మిత్ర.

పల్లవి. ఈగనైనవాలనీక-నేగొల్చితినిన్ను దొల్లి॥

అ. ప. ఈగతినోనరించితినా-యుష్మాచార్య దేవ॥

గ. నిటలమునందుగ్గొన్నెన్నత్తురు-నిర్మరంబులవలెబోర్డు
కటకటనీకిట్టుసేయు-గావ్రాసేనాక్రూరవిధి॥

సీ. పెద్ద లేయుక్కప్పాడెద్దియోకతమున
 ను న్నత్తులైయుండనున్న వార
 లర్పముగా మేలునాచరించుచికిత్స
 సేయఁగవలయపొంసింపరాదు
 తగ్గాచుకొనుటలో దప్పనుగార్యంబు
 కప్పుడీతీరుగా మెప్పు లేక
 అందజెకొఱకు నేఁబ్రాణంబులొడ్డితి
 గురునాజ్ఞ పట్టియాదురముగల్గ

గీ. కులముపనిపట్టుమిక్కు లికోపికనుక
 మూర్ఖు దేరినవెన్నునీఘ్రాసిస్తునుఁడు
 నన్నుఁబోనిచ్చే నేనినెన్నుఁగనాకు
 మంచిమాటయుఁదక్కు బ్రాహ్మణహితమగు.

క. గంగానందనుఁడట్లుర
 యంగాభార్గవుఁడు లేచిమూఁగివెనుక యై
 పొంగుతరంగమువలెము
 న్నుఁగవయుచునతనితో ననుగభీరముగాణ.

తోడి - రూపకము.

పల్లవి. భళిరాత్త్రియపోత-బాగుబాగునీ సేత||
 అ. ప. అలసటఁబెట్టితివిన-నాన్నరి తేరినశిష్యుఁడవు||
 ఉ. పారవశ్యమయ్యేనేని-బ్రాహ్మణిషునటులమరలఁ
 దేరుచుఁబగతురనోర్చుట-వీరధర్ము మిదియెసుమించా||
 అ. అంతంతకులుబజ్యరిల్లు-నాఱదుమతో పాగిన్న
 అంతకునైనన్నంపెద-నకటబాలకుండవివు||
 గీ. అనఁగభీష్యుండుగురుఁడు తేరినవిధంబు
 గాంచినంతో మమునమించికరము లెత్తి
 గ్రముక్కివినయంబుతో బల్కునిక్కురణిని
 వేల్పులెల్లరువినువీధిఁబిచ్చులింప.

చక్రవాకము - థిండ.

- పల్లవి. ఏనునేర్పున్న సీ-కృపగదాగురుసర్వా॥
- అ. ప. సామినేటికింబోరు-చాలుసూర్యందుగ్రుండె॥
- గ. శరణుచౌచ్చినయంబ-చాడీలువినియుట్లు
చెఱపజూచి తేనీదు-శిష్యునన్యాయముగ॥
- అ. పరమహక్షానివినీకుఁ-బంతంబుదగునయ్య
దౌర్చగెదప్రాపుములు-దుర్గాయంబునకొప్ప॥
- గీ. అనుచుసాజన్యనిధియైననాపగాసు
తుండుభాగ్రపు సత్తునుందుడిచినలయు
సేవలూనరించియాతనిసేలవుబ్రాంది
సదనమునకేగేణోనులః సంతసింప.
- మంజరి - చతుర్స్ర - మోహన.
- గ. అంతనంబభృగురామునిచెంగటి-కరిగిసేవలూనరించి
యెంతయునడలుచునిట్లులవాకొని-యెంగస్త్రు భులనించి॥
- అ. నమ్ముకొంటిసీపరాక్రమంబున-సాపగదీఱునటంచు
వమ్ముయైయేనీదు శౌర్యమాభీష్టు-పట్లనాపల్స్తు లెంచు॥
- ః. మునుపటిబీరమువెన్పుఁ బెట్టుమో-మునుసలితాపసినీవు
దినములిర్పుడయ్యుగాననికనా-థీరునిజయించలేవు॥
- ఔ. పాపమునాకొఱ్ఱకై సీపీగతి-బడదెబ్బులుతినావా
ఓపికతప్పినవాఁదుమునివృత్తి-నుండుటయెమంచిదేవా॥
- మ. అనునంబంగనిపిన్న నవ్వోలయఁగానాభాగ్రపుండిట్లువా
కొనియెంగామిని రేపుచూడుమతనింగూల్సున్ని జంబేసెయ
లీనచోబాలుఁదుభీష్టుఁడెంతవినుమాలీలన్ను దస్తాళితాఁ
కినఁజీవించునెబ్రహ్మయైననికశంకింపంగసీ కేటికన్.
- క. అనిపల్స్తుపరశురాముని
గనిసంతసమందియంబుకై నోయిమొగి
డ్రైనుతించెనంతుతెలవా
రినతోడ నెభీష్టుఁదుక్కతక్కత్తుండగుచున్.

శి. వెడఁదవక్షంబునపీరగంధముఁబూసి

గళముననుమమాలికన్నరించి
మొలమొఁదఁబచ్చనివలువనమ్మినా
దములకుననుపదీనములువొడిగి
ముంజేతుగంకణంబుఁదాల్చి భాషాలయు
గమునంచురత్మాంగదముఁగువెట్టి
గొప్పశిరంబునగుచ్చఁాగాఁజుట్టి
ప్రుతులము త్తేపులటటుప్రోపుఁంచి

గ్ర. బాలసూర్యంనుపూర్వార్వాద్రిష్టేనిమొఱయు
నట్టుభీష్టుండురథమెక్కియరుగు దేరఁ
బరశురాముంనుపటపటపండ్లుకొరికి
యటుహోసుబుతోదుతనిట్లులనియె.

గమకక్రియ - చతుర్పు.

పల్లవి. నిన్న టెంయమునకుబ్బిగర్వించు-నీపనిపశ్చైదనేఁడు॥

అ. ప. పిన్న పెద్దతారతమ్య మొఱుఁగవ-పీచమడంచెదఁజూడు॥

ఇ. కండప్రోప్య మెండునీకుఁగలదని-కన్న గానవునుమారా
కొండయెంతవజ్రమెంత తెలియవు-కొంచెమెననారారా॥

క. మొన్నటివాఁడవు తెలిసిన

తెన్నునఁబెద్దలనెదిర్చి తెగనల్లెదునీ
కన్నమ్మకడుపుచల్లఁగ
నున్ననియుబ్రతికెదేమొయోకుప్రా.

శి. భర్తుమనంగసత్స్తుర్తుమ్ముపెద్దల

వర్తనమునదానిభంగిదోఁచు
నీతిగల్లినసర్వభూతహితంబగు
బ్రహ్మాబుములతోడవాముతగదు
లతకుఁబందిరిమాడ్కిరమణికిమగనిని
జతకూర్చఁదలఁచుటజడ్డితనము

పిల్లనుగ్రస్తుదా వెక్కి-రించినయట్టు

గురునకుశిష్యండుగఱ పెదగవు

గీ. యూపసమవంబునందగరెదురనిమ్ము

కొమ్ములందాకిధీకొనికొండమాడ

సహజశత్రువునాకునీక్కత్రజాతి

గనుకనిఇద్దుంతుజెల్లినగాచుకొనుము.

మంజరి - ధన్యసి

గ. సంగరమునకు స్వేచ్ఛనీయకుంట-క్షత్రియధర్మముగనుక

తంగాచకొనుటయందుభీష్మంకు-తవిలిపోరాడెవెనుక॥

అ. జామదగ్నిగాంగేయనిధనువుం-జప్యానంద్రుంచితగిలి
యేమమాయయోసారథినడంచి-యోసేశరమగ్గిరగిలి॥

ఖ. బాణపాతమునసోలిరథముషై-బడినసుతునిఇబ్రోవంగ
శోణితమొత్తుచుంబగములఁబట్టి-చూపటైద్వయగంగ॥

ఘ. సేదతేర్చికొంతరేయకిల్లుం-జేర్చియవృశ్యతుజెందెన
ఆదేవప్రతుడిల్లనుకొనెమచి-నత్యశ్చర్యముఁబొంధన్॥

సీలాంబరి - రూపకము.

పల్లవి. ధర్మయున్నమునఁజూవక-తప్పితిసీలా॥

అ. ప. క ర్మమనుభవింపకుండ-గడచుట్టిలా॥

గ. బవనమునందెన్నడిట్టి-భంగమొఱుగను
అవుగానిమ్మెట్టెన-నాడితిరుగను॥

అ. పోరుగల్లియరువదొక్క-పూటలాయెను
ఓరువలేనైతిథైర్య-మూడిపోయెను॥

సీ. పరువుమాలినపనిబ్రహ్మచెప్పినగాని

నీతిమంతుడుసేయసెట్టుకొనునె
బ్రతుకునందానచేరణమునకెందైన

జంకుసేయత్తుమక్కల్రియండు

పరశురామునిశస్తువహిన్నసైపగరాదు

నేడెఱెంగితినదనిక్కముగను

ఇట్లులేయగుచుండునికఁబోర్సానర్గఁగఁ

బ్రాణముల్స్వవయ్యవరముకతన
తప్పుత్రోవనుద్రోక్కింపఁదలఁచినన్న
హింసపేట్టెడుగురునిజయింపఁగల్లు
దారియెద్దియుఁదోఁచదోర్చారమంచి
పట్లవిఘ్నుంచున్నలేర్పునెనిబండి.

చ. తనుశరణంబువేదునేలఁతన్యదిఁగాతునటంచుఁబల్స్తయ
మ్యునివరుఁడిట్లుపంతమునుబూనినవాడలజామదగ్గికిం
గినుకస్వభావమాగురునికేలనుగూలినమేలెకానియ
య్యనఘునిగెల్చుమార్గమ్ముకట్టెననుగల్లదెధర్మసిద్ధికై.

మంజరి - కాఫీ.

- గ. అనితలపోయచుశ్న వేదనల-నలసటఁబడినిద్రించి
కనుమూయుభీష్టునకుస్వప్పుముననో-కమహాత్ముఁడుకాన్నించి॥
- అ. పలికోయయ్యనీవంటిమంచి-వానిస్థావఁగఁబూని
నిలిచెదరెప్పుడునర్వదేవతలు-నీవొండుచింతమాని
- ః. ఇదిగొసవ్యోహనాస్తమ్యుద్దిని-నేసిభార్గవుజయించు
సదమలమత్తివ్యేస్తిశాలివ్యైజగమునయశంబునించు॥
- ఔ. కలగనియట్లులమేలుకాంచిగం-గాసుతుఁడుసంతసించి
తెలవారినతో నెయుధమునకే- తెంచెధైర్వ్యమునమించి
- గీ. దేవతాప్రసాదంబునఁదేజరిల్లి
యొడలినోప్పులువాయఁగనుత్సహించి
సమసింహమువలె వచ్చుశాంతనవునఁ
గాంచియెలనవ్యతోడభార్గవుఁడుపల్కు.

బిలహరి - ఖండ.

పల్లివి. నిన్ననరసచ్చతివి-నేడున్నపనిదీర్చు

నన్నెఱుఁగుఁగువామూఢ-నవమదారూఢ॥

గ. తల్లికొక్కఁడవంచు-దయఁజూడరాదునిను
చెల్లురేయబ్బడం-చెదనోక్కఁక్కుష్ణమునను॥

భీష్మ ~ ము.

కం. జ్ఞానలవదుర్విదగ్భుండ

మానవునీకున్న బుద్ధిమాటవినవుగా

నీనీతినిన్న గాచునొ

శోనావుండిట్లుగంగ్కొడుకువచించెన్.

శ్రీరాగము - చతురస్.

పల్లవి. శరణుశరణుగురునాథపరాత్మర-సంయమివరపరశుధరభూ

జూనిఖండననిష్టురమూ-చార్యకృపాబంధురమునిసింధుర||

ర. కరుణాజూడుమపరాథరహితునన్న - కార్యముంజేయనీకునే
వెరువజంకింపఁబోసువే-దెరపిసల్పుముమ్మాటికినీకు||

ఉ. ధర్మాహనియేమాత్రమైనన్నాతయుస్సిరింపఁబోసునా

తనువున్న ంతకునేనునిజపచాను||

గీ. చెల్లుననిషేధ్దలమనితోచినవిధమును

జైలఁగిసంసారులకుభాధసలుపరాదు
గీతిమాలినయపుడుమన్న ంపఁదగదు
గురులనైనమట్టిభూసురులనైన.

గీ. తమకులాభ మెదియుఁదలపోయకెంతయుఁ

బరులకొఱకుపాటుపడుచునున్న
పిన్న వారికైనఁబెద్దలకైనను
మంచిచెడ్డడెలుపమనసేసాట్టి.

గీ. అస్త్రసన్యాస మొనరించియయ్యయగము
తిరిగిత్తుత్రియులంజంపఁదివిరినావ

అనుచభార్థవుమీఁదమోహనశరమ్మ
నంపఁబూనిననారదుఁడ్డువచ్చి.

శేగడ - త్రిపుట.

పల్లవి. ఉడుగుమోహనశరముభీష్మఁడ-విడువకుమనీగురునిపై||

అ. ప. పుడమిసురులకవజ్ఞసేయుట-భూపథ్థర్థము కాదునుమయుడుగుడుగు

ఉ. తండ్రికొఱకైబ్రహ్మాచర్యవ్ర-తంబుపట్టినధీరుఁడా

నిండేనీయశముబ్రహ్మండము-నిజముగంగుకుమారుఁడా||

అ. నీతిశాలివిధర్మార్తివి-సీకుసముఁడేడీభువి
ప్రీతిఁజెందిరినురులున్నపై-త్రిజగ దేకప్పిరుఁడా॥ యుదుగుదు;

ఉ. న్యాయమునీదిభాగవుడుదారతపోనిధిచండవిక్రముం
దీయెడనిన్ను న్నిట్టులఁబర్తిక్యయునర్చెనుగానివేరుగా
దాయనవేయనోళ్ళనినునందటిప్రోమోలనుమెచ్చుచుండునెం
తోయనఘుండవంచుఁగుదోర్చులశాలివటంచుభీఘ్నఁడా.

గీ. కనుకనీవేగిగురుపదవనజములకు

ప్రొమెక్కుమాతుడునిన్ననిముదముఁజెందు
అనుగభీఘ్నఁడటులఁజేయనతనిభక్తి
కెంతయున్నెచ్చి భాగవుప్రోట్టులనియె.

కేదార - ఖండ.

వల్లవి. మెచ్చితినినీదుగురుభక్తికినిసీతికిన్ మేలుమేల్యరమడు,
గుమోయిగాంగేయ॥

ఉ. నాఁడురఘురామునకునేడునీకోడ్డితిన్
నాకింకరణ కేళిఁజేయువేడుకదీత్తు॥

అ. తనయంతవాఁడుతనశిష్యుడైననుగురువు
తనియుదన్ను ఉబోలు-తనయునకుఁడండ్రివలె॥

గీ. అనుచుఁగనుఁగొనవచ్చినమునికులంబు
చంతుడననీతికై యుబ్బిసంతసించు
పరశురామునితోడ దేవప్రతుండు
పూలమునుఁగేలుగవమోడ్డిపలికెనిట్లు.

సింధూరా - చతుర్స్ర.

వల్లవి. శరణువేడెదనిన్ను మన్నించుము-గురువ రేణ్యనన్ను॥

అ. ప. ధరణిలోనదుఘులదునుముగనవ-తారమెత్తినావు
సత్యము దేవుఁడువు
పరమపురుష నేనననెంతవాఁడు
బ్రణతించు నెనుతునేండ్రునందండ్రి॥

గ. కోరుమంటివరమడుగుమనుచుననుఁ

గోర్కులేవీనాకుబ్రహ్మచారినైననాకు

కోరెదైననుడయసేయుదయూ

నీరథిధర్మానక్తిగురుభక్తి॥

తరువోజ. అనుచుసల్లాపముల్చంచయిగసల్పు

గురుశిష్యలగ్ననిసురమునిమొదలు

కనువారతెల్లరుకడుచోద్యమంది

సంతసించిరిగానిచలముననంబ

యనఘుభార్గవరామునప్యాడుతేగడి

గంగాసుతునిమాఁద్రగలపగతీర్చు

కొనకుందునేవేనుతనువెత్తియైన

ననిపట్టుదలమిఱనరిగనేష్టుచును.

ఁ. శాంతనవుండుభార్గవునిసత్కృతిఁజేసితదాజ్ఞాఁబొందిశు

థాంతముఁజేసినత్యవతికంతయువంతముఁజెప్పియూపెచే

నెంతయుదీవనల్లోనిమహీవలయంబునధర్మర్మార్గమొ

కీక్కంతయుఁదప్పుకుండజెయించుచునుండెజనుల్పు తింపఁగు.

క. అమ్రూరవరదదేవత్రి

పీక్రమశ్రీకృష్ణభువనవిశ్వతక్తీర్థి

చ్చక్రధరజగన్నాథా

యక్రోధనబోధమూర్ఖయుశ్రితపాలా.

పంచామరము.

నిర్మాపబోధనూపనీల్పైలమందిరా

స్మృత్రుతాపలోకదీపసుసిరాశ్రితేందిరా

వించివంద్యవితమాంద్యవేషుసంగతాధరా

పరాత్మరాముభంకరావిభాస్వరద్దదాధరా.

మంజరి - చతురస్రుభైరవి.

ఁ. అవధరించుధృతరాష్ట్రముఁడుపాండుద-రాధిషుంపుసోదనులు

భువినేలిరిభీష్మానుజపుత్రులు-పూతయుశోమేదురులు॥

- అ. ధృతరాష్ట్రీతనూజులునూర్యురు-మజీయేవురుపాండుతనయులు
తతపరాక్రములుదాయముకైయు-ధమాడిరికాద్రమయులు॥
- ః. కారవులుంబాండవులుతనకొక్కు-గతియైనస్తిభీష్మందు
పోరాడేథార్తరాష్ట్రీపత్నమును-బోషింపంబడియతందు॥
- ః. కారవసేనాపతియైతీలుతం-గాంగేయుదుపదిదినముల్
కారుచిచ్చవలెదహింపజొచ్చెన్-ఘునపాండవభటవనముల్॥
- క. ఒకనాటియుద్ధమునవిల
యకాలభైరవునిమాడైనతిరాద్రుండై
సకలారిసైన్యమున్నే
లకుఁగోలకుఁదెచ్చుభీష్మలూవేమందున్.
- సీ. విరిగెదునదరములొరిగెదుగుస్త్రము
త్రగిపడుసిడములుద్రెశ్ముకరులు
బంతులవలెద్రుశ్ముభటులళికంబులు
మొత్తంబులైయాడు మొండెములును
పొడియగుశస్త్రాస్త్రీస్త్రీములుమూల
బడినసారధులుమూర్చిల్లినరథికవరులు
ఘునరాసుతోమాంసభండము
లేరులసాబగునబారెడుళోణితంబు.
- సీ. గలుగునట్టులపాండవబలముద్రుంచు
భీష్మవిక్రమముంజూచిబీరమెడలి
యున్నవన్నునుబరికించివెన్నుడపుడు
తలసుబరంచియట్లనెదాల్చైదొరగి.
- ఆరచి - చతుర్శ.

పల్లవి. కనుగొంటినయుర్జజునుడామన- మొనలజించిచెండాడుభీష్మనిన్.

అ. ప. వినుమేనూరుకున్ననొకక్షణమున

విరిగిచెడదెపాండవబలమంతయు॥

ఇ. ఒడటునొచ్చికడునడలుచుండేసీ-పడగనున్న హనుమవినుమ
యడుగువెట్లతేకగుస్త్రములెటుల-పడకుచుండేగనుమ॥

భీష్మ చ - ౨ ము.

సిదుగులవలెబుషరములకీవున్
వెరచితోనిజమనుమాయినుమార్ ||

అ. దేవదానవులకైననసాధ్యాష్ట- దేవవ్రతుడు తెలియుమా
వీనిచేవైనైపనీదరమా
యాపీరుసిపుడుమనుమాడెదనేనిచక్రమునసుమానీ
వెంతయునన్నడ్కుమాముమ్మార్ ||

క:

సీ. ఘననీల దేహమందునమెర్మచెల్యైన
వలెవాటుపసిడినుప్పటిచెలంగ
కుంభినియదరఁగుప్పించియురికినఁ
గుండలకాంతిదిక్కులకుఁబక్కు
కరళాభినమనుచక్రప్రచండాన్కని
కలరుకెందమ్ముతైయత్సుల్మాప్ప
కోపంబువజ్రమైకొనసాగనటువఁ
సమ్మగంభీరగర్జనముగాఁగ

గీ. దేవదేవుడుకృష్ణుడుదీనబంధః
డర్జునునిగావజనులెల్లనబ్రమంద
పోవుచున్ననుఁబట్టియూపుటకువెంటఁ
బడిసవాక్రుచ్చేనిట్లులఁబార్థుగాంచి.

కామవర్ధని - రూపకము.

పల్లవి. విషవిదుననుఁబట్టై దెంత- వెడఁగవోనరుఁడా ||

అ. ప. ఉడిపెదభీఘుని తేజము-హోజయపరుఁడా ||

ఱ. నీకొఱకయిగాంగేయుని-నేఁదెగటా రైదను
లోకింపుముషత్రులఁమ్రటి-లోఁబరిమా రైదను ||

గీ. అనుచుఁబుశయూగ్ని వలెవచ్చుహరిసఁగాంచి
గ్రెక్కునన్నిఘుఁడున్ననువెక్కుడైంచి
అఖులయోధులుపిన్నయంబందిచూడ
ఫాలమునఁగేలుఁగవమోడ్చిపలికెనిట్లు.

దర్శారు - ఖండ.

పల్లవి. నన్ను ధన్యానిఁజేయనాథవేంచేసెదో
నారాయణసదానందగోవింద॥

అ. ప. కన్నతండ్రీనీదుఘనచక్రముననుదెగి
కలసెదనునీలోనఁగంజాతలోచన॥

ఇ. ఏగ్గుతార్థుడునైతినిదియోరనికోరై
కృష్ణాదీనశరణ్యాయభ్రాజవరదా॥

ఉ. నీవెనమస్తులోకములునీకునునాకునుభేదమెద్దియున్
శ్రీవరలేదటంచుప్రతిచెప్పినయుక్తులునమ్మవచ్చుగా
నీవృధయయ్యెనా తెలివియేమన్నమాటలచేతదుఃఖముల్
పోవునేనీసుదర్శనముపొందునఁదప్పదయాపయోగిథీ.

గీ. పరమమునులెవ్వనికిదమప్రాణములను
గోరియర్పింతురట్టిస్తీరణమున
నాయసురుపుచ్చుకొననెంచినావుభ్రిర
త్వ్యరగుగానిమ్ముననుఁగన్నతండ్రికృష్ణ.

మంజరి - చతుర్స్ర.

ఇ. అంతటఁబొధుడువాసుదేహనిన్ - శాంతుఁజేసిమరలించే
ఎంతయుభీమ్ముడుపాండవైన్యము- సేపడంచి తెరలించే॥

ఉ. నాటిరేయుభీమ్ముపాలికిన్ గృ-మునహితుత్రైశాం తేయుల్
చాటుగఁనేగిరి మేటివినయమున-సంభృతసామాపాయుల్॥

ఇ. తమకుజయముగ్గునటిమార్గము-దబ్బునజేప్పామునంగ
విమలయశుడుగాంగేయుడిట్లసమ్మేఖిన్న నగవుతనరంగ॥

నవరోజు - ఆది.

పల్లవి. మనుమలారయాసందియ మేలర-మాధవుండుగలుగమాపాల॥

అ. ప. వనజనాభసంప్రితులనుగెల్యై-వ్యార్పికైనపీల॥

ఇ. నన్నుగోప్పచేయుటకుదయచేసి-నాడుగాసిశోరి
కన్నులితడ్చెట్టుజేయభుస్తములు-కూ వెజగములొకసారి॥

ఉ. ఎంతధన్యఁడన్నాకోరివచ్చేనా-చెంతకీకృష్మమూర్తి
సంతసింతునాకీలోకమున-న్నాలుసిటీకీర్తి॥

సీ. ఇప్పుడునన్నజయించునుపాయము

నీరలెరుంగుటకిట్లువచ్చి

నారుగావునబొలుపారమిాయిషము

తప్పకసమకూర్కుదైషమాన

చేతవిల్లుస్నంతసేపునన్నోర్కుట

వశమానయెటువంటివారికైన

శరణన్నవానిసమరపరాజ్యభునిని

రాయధుస్నేధినేసేయగాఁ

గీ. మిాశిభిండిని కేపునామిాఁదఁబంపు

డంగనాపూర్వుఁడోటనేనతనిదిక్కు

శరముదొడుగనుబ్బార్కుడోచాటునుండి

నన్నగెలువఁగవచ్చునోయన్నలార.

చ. అనవినికృష్టువెంటుగోనియండలుపాండవుతెంతయోముదం

బునుదమయున్నిపట్టులకుబోయజయంబరచేతుగొన్ని

వినిదెలవారునంతకునుభీష్మునుదారతమెచ్చియాజికిన్

జనిరపుడ్జర్నునుండనియేశోరికిగన్నలసీరునించుచున్.

భూపాల - చతుర్ప్రస.

పల్లవి. త్రిజగదేకవీరుడుధర్మత్వుడు-కృష్ణాతాతగాంగేయుడు॥

అ. ప. భుజగశయనయటువంఁపిమహాత్ముని

మోసపుచ్చిపడవేయుచైటులుచెప్పుమయోనాచేతయేమిాప్రాఁ

గ. తండ్రికొఱక్కుబ్రహ్మచర్యవ్రతంబుపట్టినాడుభీష్ముడెం

తయోమంచివాడుకులవృద్ధుఁపు॥

19

సీ. పీల్లలారామిష్మువిడిచేనేమిాతండ్రి

యనిమమ్ముబొడగాంచియూర్కుబొందు

బుగ్గిలోనాటలబొరలుమాదేహముల్

నిమునుచునుత్తరీయమునుదుడుచు

వేమఱునూనేర్చువిద్దెలన్ని యుఁబరీ
త్స్తించిమెఱుఁగులెతెఁగించుచుండు

వింతవస్తువులబే ర్యైరనుమాకిచ్చి
యందఱమ్రోలమమ్మాదరించు

గీ. తివిరిమాపక్షముననెవాదించుచుండు

నెపుడునభలోనమముగణియించుచుండు

అట్టిగంగాకుమారులోకై కపీరు

నెట్లుమోసంబునంబడుగొట్టువాడ.

మ. అకటాయింతయథర్చు పుంబ్రతుకిదేలా తాతలన్ భ్రాతలన్

సకులందీర్ఘులమోసపుచ్చికడుహింసంబెట్టియానశ్వరై

హికభోగంబుంగాననొల్ల కాననమునందేకాకినైక్రుషుతా

వకపాదాంబుజచింతనామృతనాస్వదంబుగావించెదన్.

మంజరి - ధన్యసి

ఱ. అనుచునిరుత్స్వాపుండై యండిన-యజ్ఞముతో గృష్మండు

ననియేబాధుఁడాసాఁమాత్రుండై-యన్నిక్రియలకాత్ముండు॥

ం. నేసెజరిపింతునిఖలకార్యముల-నిమిత్తమాత్రుఁడపీవు

పూనుముస్వథర్చుమాచరించుటకుఁబొలియవొరుజంపలేవు॥

ః. ఆవరణశక్తిమహిమచేతనీ-కాఖామున్నట్లుతోఁచు

చావుపుట్లువులు లేవునిజంబుగ-జగమిదితొటంద్రాఁచు॥

ఇ. నీకన్న వేరెవస్తువులేడని-నిజమేఱుంగుమిదినమ్ము

చేకొనుముధనుఫున్నివునాయజ్ఞ - సేయకశీఱదునుమ్ము॥

గీ. నరుఁడుశ్రీకృష్ణబోధచేనెఱుకఁబొంది

త్వరశిఖిండినిభీష్మమీఁదఁబురికొల్ప

వింతనవ్యవగాంగేయుఁడంతప్రదుపదు

పట్టితోఁడుతనిల్లనివాకొనియెను

శ్రేరవి - ఖండ.

పల్లవి. మగవాడైనైతివా-మగువయిప్పుడునీప

తగిలినన్నజయింపఁదగనోచినావ॥

అ. ప. ఎగుచుమూర్ఖాణములు-నేమూరుద్వాడుగఁజుమ
నగెకెనీతోఁ ఖోరు-నాసాటివార్మో ||

ఱ. నాడుభాగ్నవుప్రాపు-నన్నోనపోతువా
నేడుపాగునిదాపు-నీకోర్మునోడుగూర్చు ||

తరువోజ. అనిశిఖిండినిజూడకావగాసుతుఁడు

పెరజోదులంబ్యటినుఖున్నాదుచుండ
వనమూలియూజు చేఫ్లునుండంల
శరములేసెశిఖిండిచాటుననుండి
తనువునందుఁబిడుంగుతునుకలఁబోలి
చొరబాటిబాధించుక్కుకుటంపఱను
గనితలంబంకించిగంగాత్ముజుండు
తలపోసెనిటులతనమూత్తులోన.

హరికాంభోజి - ప్రతిపుట.

పల్లవి. ఇవిశిఖిండిములుకులైనచో-నింతనొచ్చునా ||

అ. ప. పవిసమానములీశరమ్ములు-బ్రతుకనిచ్చునా ||

ఱ. మేనంతటన్నాటైపైబై-మీఖుచున్నవి
ప్రాణములజముదూతలుపె-లార్చుచున్నవి ||

సీ. బాల్యముమొదలుగఁబ్రతివీరులం
బెక్కు వేలమర్దించితినాలమందు
విసివితింజాలునువెన్ను నిసహితులై
పాండవుల్ బ్రాథింపవారుజయము

ప్రాపించునటుమద్వధోపాయముంజెప్పి

నాఁడనింతయెకాకనలిననాభు

సంప్రితులకునవశ్యముకోర్కెలీడేరు

నతివృద్ధునకుమేనియాసతగదు

గీ. విజయుడోనుశిఖిండివెన్నైన్నాదిగి

బెట్టిదంబుగనన్నిటుకొట్టువాడు

కానిచూచెదనంచుడ్లు త్రైబూని
రథముడిగెనంతభీష్ముడురాతులడర.

మంజరి - చతుర్స్ర.

८. కవ్యడిభీష్మునివాళ్ళలకలము-క్రులుచేసియతనిమేన
మువ్వురున బాణముల్న టినశ్రేమ-బొందియెంతయుంచిరాన॥
९. శరములూతగాఁదూర్చు మొగముతో-శాంతనవుడుధరనోతే
పరమాద్మతముంజైపదిరిజోమలు-భానుడుస్తావ్రికరిసె॥

తరువోజ. తనతాతకలుగులుతలగడగాఁగ

నునిచిపాతాళగంగనుడస్సిద్దే
ఘనవిక్రముండగుకవ్యడిమఱియుఁ
గురువిభుండాచుట్టుకోటుగట్టించె
జననుతధృతిశాలిశాంతనవుండుతనకు
శస్త్రచికిత్సలనుసల్పనీక
తనువుననుత్తరాయణమగునంత
దనుకఁబ్రాణంబులఁదాజీస్కుఁబట్టె.

१०. పరమమునుఁచుట్టుబలిసివేదాంతచ
ర్చులనుసలుశుచుండశాంతనవుడు
వినుచునొక్కు నాఁడువిష్ణు దేవునినుతి
యూచరించెభ్రక్తియతిశయల్ల.

నాటకరంజి - తృపుట.

- పల్లవి. గౌలిచెదనుమదియుండరీకా-తునిశుచినిహంనునిబరున్॥
- అ. ప. తెలీయలేరెవ్యనిమునుతైన-దివిజవంద్యమనోత్తరున్॥
८. జగములనుస్యజియంచి పెంచి-సమయంచుత్రిగుణాత్మనిన్
నిగమవేద్యనిన్చువవైద్యని-నిత్యసత్యదయాఖనిన్॥
९. పిస్నకుంచిన్న మఱిపెద్దకుఁబెద్దయగుపరమున్వారిన్
వెన్నునిన్న రాయణునఖల-వేనమయునేనిత్తజిన్॥
१०. అగణితములగుతలలుకన్న లు-నడుగులున్న సుధామయున్
సగుణనిర్మణభక్తిగమ్యని-సత్యమాపునినెంతయున్॥

ర. ధరణిభారమున్నాన్న దేవకి-తసయుఁడో ప్రభావిషునిన్
పురుషో త్రమునినర్వజ్ఞనిఁబుణ్యమూ ర్మినిఁగ్రమునిన్ ||

సీ. సూర్యాంతునిమహాతుసోమాంతుదారాంతు
క్షేత్రాంతునసంఖ్యాంతుసిద్ధభవ్య
యోగాంతుమోక్షాంతునుచుచువనాంతుని
మాయాంతుఁదోయాంతుమహితసర్వ
వర్ణాంతుఁగాలాంతుఁబ్రథిత శేషాంతువే
దాంతునినరాంతునండజాంతు
గూర్చాంతునినిఖనక్రోదాంతునినిమహ
బలన్సింహాంతునివామనాంతు

గీ. గౌతుంగో ధాతుక్కిత్తో కుండికాల
 ములనుభోగాత్తుఁగృష్ణాత్తుమోదమొప్పు
 జెలఁగుకల్యాత్తుసూక్కుత్తుప్రేనివాను
 శంఖచక్రగధారుశార్జధరుని.

కుంతవరాళి - సంకీర్ణ గతి.

ప్రముఖుల్లో కేశ-వరదనారాయణ
వరమేశపుణ్యసు-బహుణ్యదేవ॥

అ. ప. కరుణింప వేసీకుప్రమేయ క్రైస్తవ నాయకులు
కమలాకుమారణ్యనాభయమృతసూప||

గ. పరమపదవిగోరెదనుశుభంబుగనీ
భక్తుడమేలైదియోనాకొడఁగుార్చు

అ. విష్ణుమయమగ్ని హావియను విష్ణుమయము
విష్ణుమయము సర్వాంబును విశదబుద్ది
కృష్ణభక్తుడనే గానకి ల్యాపంబు
నెటులనన్నాంటునోజగదీశదేవ॥

ఎ. అంతటగృహము: దావగనుతామలభక్తికి మెచ్చియెంతయున్న
నంతనమొప్పన్నర్క జనిజయ్యనదోష్టునిచీసుపాలిక

త్వంతరయంబునంజనిమహామునిబృందముమధ్యనున్న యా
శంతనుపుత్రుభాగవతున్ త్తముగన్నానియట్లువాకొన్.

గాళ - రూపకము.

- పల్లవి. మునుపటివలెనీక వ్యా-కులమైయున్న దియేమది॥
అ. ప. మనసుపీడకన్న కాయ-కష్ట మెకుండందురుకద॥
ఒ. ములికియొకటిబొందినున్న బాధసహింపరాదుకద
పలుకోలలునాటునొడలివేదనమతియుదుగేల॥
ఓ. ఇటులుండియునించు కేనిద్వాఖముగొండకయుంటివ
దిటుగుగీతండ్రివరముకారణముక దాయింతకు॥
చ. సురల్కై నేగలిమిలేములకుప్రారమంసకుండ
దెలుపునీకుబోధనేయేగలరెయొరులవార్య తేజ॥

అభోగ - ఆద.

- పల్లపి. ఎందుగల్గైనేజ న్నములిట్టివి॥
అ. ప. అందపూరాజపైరాగపీముడంటై
యైశ్వర్యర్థాఘ్యాదంటై-యతిచతురుండటై॥
ఒ. అఖిలలోకపీరులందఱుపైబడ్డ
నవలీలగాజోరుదగిలికొట్లునంట॥
ఓ. దమమునుసత్యము-దానముశోర్యము
ధ్వనిధిజ త-తనకునైజములఁట॥
చ. అంపశయ్యనుండితనయిచ్చగామృత్యు
వాజు పెట్టెనంట-యహాయేమిచిత్రు॥
సీ. అనధుమేటితపోమహాత్వంబునంజేని
జగములన్న యెఱుంగజొలెదీను
వేదంబులందుఁజెప్పినధ ర్తములునీకు
విదితము ల్యాటీయుగ్రబవ్యత్తియునుని
పృత్తియునుంబురాజేతిహాసములుధ
ర్తాగమంబులుసాంఖ్యయోగములును

భీష్మ చరిత్ర ము.

సకలంబుఁదెలియుదునంశయచ్ఛేదన
దత్సుండవిప్పాడీధ ర్థరాజు
నాదరింపుముశోక మోహములమునుగు
వారలఁదింపుజేయుటఫలమునిమ్మ
బోంట్లపాండిత్యమునకన మోముకొంత
యెత్తిమొక్కి పలికెభీష్ముడిట్లుహారికి.

శుద్ధసాపేరి - ఆది.

పట్లవి. శివనారాయణకృష్ణముకుందా-శ్రీనాథాయచ్యతగోవిందా॥
అ. ప. భవదీయవచోమృతమునసమ్మద-భరితుఁడైనైతినాజ్ఞనమిందేరె॥
గ. గురుఁడుండగశిష్యుఁడుబోఖారచిస- తెఱుఁగునీసుండుఁగునేఁబ్లు
హారిహారశరవేదననాయంగము-నంతరంగమవశములైయున్నఁ
అ. సర్వేశ్వరవాచస్ఫుతివోనీ-సన్నిధిఁబలుకుఁగశక్యమెయేరికి
ఉర్వపతికివేబోధింపుమొ-హానంత్రితజనరక్షాదీక్షా॥

మంజరి-బిలహారి.

గ. అనవినికృష్ణుఁడుభీష్మునితోని-ట్లనియెందయపెంపార
ననఫూనిద్రయునాకలియునొప్పి-యంటవిఁకనిన్నిధిరె॥
అ. నాయందుననీకచలభక్తిచె-న్నారునిత్తైమటుగాన
నోయయ్యయిదిగొదివ్యప్రబోధ- మొనఁగితినీకుబిరాన॥
ః. ఉత్తరాయణమురాకముందెయా-యుర్వశునకుండెలుపు
ముత్తమధర్ములైల్లనుభువినీ-యుదారకీర్తిన్నిలుపు॥
గీ. ఇట్లుకృష్ణుఁడువల్కుఁగబుమీసమాజ
మద్భుతానందములఁబొందెనపుడుసూర్యుఁ
డస్తమించెనుభీష్మునియునుమతిఁగొని
ధర్మజుండింటికేగెమాధవునితోడ.

తరువోజ. మరునాట్టినుండియుమవానీయబుమల
తోధర్మర్థరాజునంతోమంబుమిాఱ
సురనదీసుతునిభాసురధర్మవాక్య
ధారసముంగ్రోలితన్నయుడగుచు

భీష్మ చరిత్ర ము.

34

వరధర్తసారమువాక్రుచ్ఛమునఁగ
దేవవ్రతుండుక్కాంతేయాగ్రజునకుఁ
గరుణతోధర్తసూక్ష్మతనెత్తిఁగించే
నథులమునీంద్రుతోనానననిట్లు.

శేషం - చతుర్ప్ర.

పల్లవి. ఈ త్తమధర్తంబులనెత్తిఁగింతున-నో త్తముననువినుమా
అ. ప. చిత్తంబాత్మాయ త్తముచేసివి-శేషశ్రద్ధగొనుమా॥

చ. జననికన్నమఱియెక్కుడువేసుపు-జగత్తిసేదునుమా
జనకునికంటెన్నాననీయుఁడే-జనుఁడున్నాఁడునుమా॥

అ. తలిదంద్రులవలెనేవనీయుఁడెం-తయోగురుఁడే-జమా
ఇలసిమువ్వురుగొల్చువారలక-భీష్మములఁబ్బునుమా॥

ఖ. ఎల్లధర్తములలోనను త్తము-హింసయెయునుకొనుమా
ముల్లోకములుఁంగ్రిశాలిషై-మోదంబునమునుమా॥

శీ. ఇలలోననుఖదుఃఖములు సెల్లిజీవుల
కొకమాడిక్కయని తెలివున్న నదులు
క్రూరుతైజంతులుగొట్టిమాంనముదిను
శైల్పివిధంబులనెగ్గుదెచ్చు
నొరులకునభయమునొసుగెడివారికిఁ
బరులచేనెన్నఁడున్నాఁధరాదు
చవిమరింగియునంజుడువిసర్జనమునేయు
వానిదేవు. డనంగవచ్ఛునకల
ధర్తసారమువినుమయితరులుదనకు
నెద్దియెనరింపసుంతయునిషుపడుఁడు
యన్యులకునట్టికార్యమునాచరింపు
దగదుతానునిజంబుగధర్తాజ.

సీ. అఖులజనులోననంగసమస్తధర్త
ములనుధర్తుజునకుఁజెప్పిమోదములర

భీష్మ చరిత్ర ము.

నుత్తరాయణమగుడుమహాత్మగుండు
చక్రీనిట్లులభజియించేశాంతనపుఁడు.

పున్మాగవరాళి - మిళ.

పల్లవి. కృష్ణాయాపదుద్ధారకాదేవ-కేశవసంసారతారకా॥

అ. ప. విష్ణూప్రణతబృందారకాకావ-వేసర్వ్యశత్రువిదారకా॥

ఱ. దీనభాంధవసన్ను జేపటునేను-దెలియజాలుదునానీగుట్టు
శ్రీనివాసచూడునాత్మట్లునిన్ను -జింతించుచుండెదనేనిట్టు॥

అ. శోరీనవనీతభక్తకాభూ-భారకారణదుష్మిక్తశా
నారాయణదాసరక్తకానలిన-నాభపాతకవిమోక్షక॥

శ. తల్లిగర్భమునందొదవినట్టికష్టము

ప్రాత్మిక్త లోపలఁబూరలుబాధ

పసితనంబుననన్యవశతచేనిబృంది
యావనంబునఁగామయాతనయును

వార్ధక్యమునవ్యాధివలనవేదనశ్శత్రీ

పాసలనంటినపట్లనిదుము

సతతమంతర్భహిశ్శత్రుజనితపీడ

తాపత్రయంబునఁదగులుచింత

బ్రతుకునిఖిలంబిదియెసుఖాభాసమకట

దుఃఖపూర్వారితమటుగానదూరితదూర

వాసుదేవముకుండయాభవముమరలఁ

జెందనీయకనన్ను రక్షించుకృష్ణ.

ముఖారి - త్ర్యస్.

పల్లవి. దీనభాంధవాకృష్ణ-దిక్కుగాంచుమా

అ. ప. శ్రీనివాసనామనవి-చిత్తగించుమా॥

ఱ. కర్తృవుభూతకునీవే-కదజనార్థనానీ

వర్ధనంబుతెలియదరమా-పాపమర్దనా॥

అ. ఆలస్యంబేలన-న్నాదణించుమాయా

వేశనుండినన్నునీ-పాలమంచుమా॥

3. చేరెదనీదివ్యపదవి-సెలవొసంగుమా
నారాయణనాభావము-నన్యైలుంగుమా॥

గీ. అంబుజాత్ముఁడప్పుడనుకంపపెంపార
చుట్టునున్న మునుఖుస్తుతులునేయఁ
బాండవేయులలరఁద్వరగబ్రత్యక్తమై
యాపగాత్తుజునకుననియెనిట్టు.

దేశి - చతుర్శ.

వల్లవి. భల్మిభల్మిభీష్ముఁడ-పరమపుణ్యత్తుఁడ
సెలవొసంగినాఁడఁబొందుమిషముసెలవొసంగినాఁడ॥

అ. మ. కులపావనుఁడా-బలుధర్మత్తుఁడ
కోర్కెలేనివాఁడాపితృభక్తుఁడ॥

గ. సకలజ్ఞుఁడజగదేకబలుఁడయా
జన్మబ్రహ్మచారిధీరుఁడయాజన్మబ్రహ్మచారి
యకలంకుఁడనీ-యటిక్కతార్థం
డననిలోనుగలఁడాతేడా॥

తరువోజు. శ్రీకృష్ణప్పుడుచిత్తమందునిచి
సంయమచతురుఁడాశాంతనవుండు
(ప్రాకటముగఁబ్రాణవాయువునూర్ధవ్
ముఖముజేయఁగనాత్ముర్ధంబువెడలి
లోకులాశ్చర్యాభిలోమునుచుండ
నాకసమంటునుల్సుకారమొప్ప
సీకథనినువారికిష్టసంసిద్ధి
తిపురుఁగాపుత దేవదేవునికృపను.

క. ఆనందరూపయాశ్రిత
మానససందీపనిగమమధురాలాప
శ్రీనార్థాచ్ఛోరా
దీనజనాధారదివ్యతీర్థవిషారా.

శ్రీ ష్టోర్చు ము.

మాలిని. నిరతదురితదూరా-నిత్యబోధావతారా
ఖరకరశశినేత్రా-కంధిపుత్రీకశత్రా
నిరవధిగుణభాసా-నీల శైలాధివాసా
సిరతరబహుకీర్తి-శ్రీజగన్మాధమూర్తి.

సురట - త్రైస్.

పుల్లవి. వాసుదేవీరాచల-వాసామంగళంబునీకు
అ. ప. శ్రీసతీవిలోలభాల-కృష్ణమంగళంబునీకు॥
చ. బలభద్రసుభద్రాన్యిత-ప్రభూమంగళంబునీకు
లలితమందశోసచిద్యై-లాసమంగళంబునీకు॥
అ. చాగుబుద్ధావతార-సదయమంగళంబునీకు
నారాయణదాసపోష-నాథామంగళంబునీకు॥

క. గానకవితావధానని

ధానులగుమహత్తులారదయాఁ వినుఁడీ
దీనిరచియంచికృష్ణ
థీనంపుగఁగృతినానంగితిన్నో క్షేచ్ఛన్.

Blank Page